

AZIM KURALLARI

BÜYÜK HARFLERİN YAZIMI

1. Cümleler büyük harfle başlar.

- * Tarladaki işlerin çoğunu bitirdik.
- * Hava sıcaklığı daha da artacakmış.

2. Cümle içerisinde başkasından aktarılan ve tırnak içine alınan cümleler büyük harfle başlar.

- * Ömer Bey "Yarin çok işimiz var." dedi.
- * Yaşar Kemal "İnsan düşleri öldüğü gün ölür. " der.

3. Şiirlerde dizelerin ilk harfleri büyük harfle başlar.

Dost dost diye nicesine sarıldım,
Benim sadık yarım kara topraktır.
Beyhude dolandım boşa yoruldum,
Benim sadık yarım kara topraktır.

4. İki noktadan sonra gelen cümleler örnek değilse büyük harfle başlar.

- * Öğrencilerime her zaman şunu tavsiye ederim:
Erdemli olun, mutlu olun.
- * Dolapta her şey vardı: tarak, ayna, havlu...
- * Heves nisan yağmuru gibidir: Hemen gelir, biranda gider.

5. Belirli bir tarih bildiren ay ve gün adları büyük harfle başlar.

- * Okullar 6 Eylül Pazartesi 2021'de açılıyor.
- * Okullar pazartesi günü açılıyor.
- * Okullar eylülde açılıyor.
- * Yarışma 5 Mayıs'ta başlayacak.
- * Yarışma mayısta başlayacak.

6. Tabela, levha ve levha niteliğindeki yazılar büyük harfle başlar.

Müdür, Vezne, Danışma, Öğretmenler Odası

7. Özel adlar büyük harfle başlar.

Kişi ad ve soyadları büyük harfle başlar.

Ahmet Hamdi Tanpınar'ı saygıyla anıyoruz.
Yunus Emre bir sevgi insanıdır.

Kişi adlarından önce ve sonra gelen saygı sözleri, unvanlar, lakaplar, meslek ve rütbe adları büyük harfle başlar.

- * Kaymakam Oğuz Bey geldiler.
- * Nene Hatun tarihimizin önemli simalarındandır.
- * Toplantıya Zeynep Hanımda katılacak.

Akrabalık bildiren sözcükler büyük harfle başlamaz.

- * Hatice teyze bize geldi,
- * Sinem abla seni sordu.
- * Ahmet amca tarlayı ekti.

Hitap sözcükleri büyük harfle başlar.

- * Sevgili Öğrenciler
- * Sayın Bakan,
- * Kıymetli Komşular

Hayvanlara sahipleri tarafından verilen özel isimler büyük harfle başlar.

Bugün Minnoş evin altını üstüne getirmiş.
Birden Karabağ havlamaya başladı.
Hızla yeri eşeyen Çomar beni görünce kaçtı.

Kıta, devlet, millet ve dil isimleri büyük harfle başlar.

- * Yangınlar Asya'yı da etkisi altına aldı.
- * Yarışmada Almanya üçüncü oldu.
- * Kurtuluş savaşında İngilizler ve Fransızlar bize düşmandı.
- * Türkçeye hakim olduğumuz kadar Fransızca, İngilizce ve Almancaya hakim olmakta önemli.

Din ve mezhep isimleri ile bunların mensuplarını bildiren sözcükler ile din ve mitolojiyle ilgili özel isimler büyük harfle başlar.

- * Türkler İslamiyeti erken kabul etti.
- * Tanrı Kibele bereket sundu.
- * Dünyada Musevi, Hristiyan, Müslüman herkes kardeşçe yaşamalı.
- * Allah Cebrail aracılığı ile vahiy gönderir.

Gezegen ve yıldız adları büyük harfle başlar.

- * İnsanoğlu yakın zamanda Mars'a yolculuk yapacak.
- * Bugün Ay, hilal şeklinde.
- * Bildiğiniz gibi Ay, Dünyanın uydusudur.

DİKKAT: Dünya, Güneş, Ay sözcükleri gerçek anlamı dışında kullanılırsa küçük harfle başlar.

- * Benim dünyam, güneşim sensin.
- * Senin dünyanda futbol yok galiba.

Saray, köşk, han, kale, köprü, anıt vb. yapı adlarının tüm sözcükleri büyük harfle başlar.

- * Dolmabahçe Sarayı
- * Yıldız Sarayı
- * Çankaya Köşkü
- * Horozlu Han
- * Ankara Kalesi

Yer adları (sokak, cadde, mahalle, ilçe, il, bölge, kıta) büyük harfle başlar.

- * Bugün Ziya Gökalp Sokağına asfalt döküldü.
- * Akşam üzeri Atatürk Caddesi trafiğe açıldı.
- * Yeni yapılacak okul Gazi Mahallesinde olacak.
- * Yağmur İç Anadolu Bölgesini de etkisi altına alacak.

DİKKAT: Özel ada dâhil olmayan il, ilçe, köy, belde vb. sözcükler küçük harfle başlar.

- * Dünya, Asya kıtasındaki canlıları konuşuyor.
- * Sivas ili Türkiye'nin önemli şehirlerinden birisidir.,
- * Güzeloğlan köyü ağaçlandırılacak köyler arasında.

Yer adlarından sonra gelen deniz, nehir, göl, dağ, boğaz gibi sözcükler büyük harfle başlar.

- * Türkiye'nin çevresinde Ege Denizi, Akdeniz, Marmara Denizi ve Karadeniz yer almaktadır.
- * Doğuda Fırat Nehri kardeşliğe akıyor.
- * Bugün Van Gölüne gideceğiz.
- * Doğubeyazıt'ta bulunan Ağrı Dağı dağcıları ağırladı.

Kurum, kuruluş ve kurul adlarının tüm sözcükleri büyük harfle başlar.

- * Türkiye Büyük Millet Meclisi görevini layıkıyla yapıyor.
- * Çocuk Esirgeme Kurumuna gidiyorum.
- * Bakanlar Kurulu yarın toplanıyor.

Kitap, dergi, gazete ve sanat eserlerinin adları büyük harfle başlar.

- * Öğretmenliği seçmemde Çalığı romanı etkili oldu.
- * Ölü Ana tablosu bir çok ödül aldı.
- * Doğayı Atlas dergisi ile tanıyın.
- * Türkiye gazetesi köşe yazarıydı.

Tarihi olay, çağ ve dönem adları büyük harfle başlar.

- * Bu kalıntılar İlk Çağa aitmiş.
- * Osmanlı Lale Devrinde eğlencelere doydu.
- * Şiirimiz Tanzimat Döneminde değişime uğradı.

Milli ve dini bayramlar ile özel gün adları büyük harfle başlar.

- * Bu yılda Cumhuriyet Bayramını coşkuyla kutladık.
- * Ramazan Bayramı yaklaşıyordu.
- * Ahmet Anneler Gününde annesine hediye aldı.

SAYILARIN YAZIMI

1. Sayılar metin içerisinde yazıyla ve her rakamı ayrı olacak şekilde yazılır.

- * On iki gündür seni bekliyorum.
- * Aradan yüz yirmi sekiz yıl geçmiş.
- * Beş ayda bir gelir.
- * Toplantıya otuz beş kişi katıldı.

2. Saat, para, ölçü ve istatistik verileri rakamla yazılır.

- * 12.50'de otobüs gelecek.
- * Bugün 1.300 lira kazanmış.
- * 34 kg patates aldı.
- * Onun evi buraya 15 km uzaklıkta.
- * Bu mağazada tüm ürünlerde %30 indirim var.

DİKKAT: Saat ve para metin içinde yazıyla da yazılabilir.

- * Saat dokuzu beş geçe gözlerini yumdu.
- * İkiye on kala uçağı kalktı.
- * Dedesinden 900 Milyar 400 milyon lira miras kaldı.

3. Dört veya daha çok basamaklı sayılar sondan sayılmak üzere üçlü gruplara ayrılır ve aralarına nokta konur.

2.346, 45.678.876,

4. Sıra sayıları rakamla veya yazıyla yazılabilir.

- * Tokyo Olimpiyatlarında Mete Gazoz 1. oldu.
- * Tokyo Olimpiyatlarında Mete Gazoz 1'inci oldu.
- * Tokyo Olimpiyatlarında Mete Gazoz birinci oldu.

5. Üleştirme sayıları sadece yazıyla yazılır.

- * Ziyaretine gelen torunlarına ellışer lira verdi. (50'şer lira kullanımı yanlıştır.)
- * Elmayı üçer parçaya böldü. (3'er parça kullanımı yanlıştır.)

6. Tarihi olaylarda, yüzyıllarda, hükümdar adlarında, tarihlerde ayların yazımında, kitap ve dergi ciltlerinde Romen rakamları kullanılabilir.

- * II. Dünya Savaşı çok gıkıma sebep oldu.
- * XX. yüzyıl Osmanlı'nın çöküşüne denk gelir.
- * III. Selim tahta çıktı.

7. Adları sayılardan oluşan oyun isimleri bitişik yazılır.

- * Birdirbir oynamayı çok severiz.
- * Futbol topu ile yirmibirli oynamak çok zevkli.

İKİLEMELERİN YAZIMI

- İkilemeler ayrı yazılır.
- İkilemeyi oluşturan sözcüklerin arasına herhangi bir noktalama işareti konulmaz.
- İkilemeler daima ayrı yazılır.

- * Aşağı yukarı senle yaşıt sayılırız. (Doğru)
- * Aşağı-yukarı senle yaşıt sayılırız. (Yanlış)
- * Aşağı, yukarı senle yaşıt sayılırız. (Yanlış)

KISALTMALARIN YAZIMI

1 Büyük harfle yapılan kısaltmalarda araya nokta konulmaz.

- * TBMM Görevini layıkıyla yapıyor.
- * TDK Türkçenin korunmasına önem veriyor.
- * TSK vatanımızı korumak için elinden geleni yapıyor.

DİKKAT: Türkiye Cumhuriyeti T.C. ve Türkçe T. Kısaltmaları bu maddenin istisnalarıdır.

2. Büyük harfle yapılan kısaltmalara getirilen ekler kısaltmanın okunuşuna göre okunur.

- * Plan ve bütçe TBMM'de görüşülmeye başlandı.,
- * TDK'nin sitesi çok sade ve kullanışlı.
- * RTÜK'ün denetimleri sürüyor.
- * ASELSAN'da teknolojik gelişmeler sürüyor.
- * BOTAŞ'a yeni müdür atandı.

3. Küçük harfle yapılan kısaltmalara getirilen ekler sözcüğün okunuşuna göre okunur.

- * Aldığı patates 25 kg'den biraz azdı.
- * Tahtada 18 cm'yi işaretledi.

4. Sonunda nokta bulunan kısaltmalara getirilen ekler tekrar kesme işaretiyle ayrılmaz.

- * Dolabından tarak, ayna vb.leri çıktı.
- * İng.yi Alm.dan daha iyi konuşuyordu.

5. Özel isimlerin kısaltması büyük harfle başlar ve sonuna nokta konur.

Alb. (albay), Prof. (profesör), Cad. (cadde)...

“DA / DE”NİN YAZIMI

Türkçede iki tane “de / da” eki vardır.

- * Bağlaç olan “de / da” eki
- * Bulunma hal eki olan “de / da” eki

BAĞLAÇ OLAN “DE / DA” EKİ

- Bağlaç olan “da / de” her zaman ayrı yazılır.
- Cümleden çıkarıldığında cümlelerin anlamı bozulmaz.
- “Ya da” her zaman ayrı yazılır.

- * Pikniğe o da geldi.
- * Dükkanı da satılığa çıkarmış.
- * Sen de beni anlamadın ya.

HAL EKİ OLAN “DE / DA” EKİ

- Bulunma hal eki olan “-da/-de” her zaman bitişik yazılır.
- Cümleden çıkarıldığında cümlelerin anlamı bozulur.
- Ünsüz uyumuna uyarak “-ta/-te” biçiminde de yazılabilir.
- * Kedisini evde bırakmış.
- * Dolaptaki eşyalarını toplamışın.
- * Okulda öğretmenlik yapıyor.

“Kİ”NİN YAZIMI

Türkçede iki tane “ki” eki vardır.

- * Bağlaç olan “ki” eki
- * Zamir olan “ki” eki

BAĞLAÇ OLAN “Kİ” EKİ

- Bağlaç olan “ki” her zaman ayrı yazılır.
- “Ki” bağlacının olduğu sözcüğe “-ler” eki eklediğimiz zaman anlam bozulur.
- “Sanki, İllaki, Mademki, Belki, Oysaki, Halbuki, Çünkü, Meğerki” kalıplaşmış olarak bitişik yazılır.

- * Silgini al ki yanlış yaptığında silesin.
- * Yanıma gel ki konuşalım.
- * Camı kapat ki içeri sinek girmesin.

ZAMİR OLAN “Kİ” EKİ

- Zamir olan “ki” her zaman bitişik yazılır.
- “Ki” zamininin olduğu sözcüğe “-ler” eki eklediğimiz zaman anlam bozulmaz.
- * Onunki yanında değilmiş.
- * Eldivenim yok, seninkini alabilir miyim?
- * Arabandakini bana ver.

“Mİ” SORU EKİNİN YAZIMI

Soru eki olan “mi” ayrı yazılır ve kendisinden önceki sözcüğün son ünlüsüne bağlı olarak ünlü uyumlarına uyar.

- * Bana da elma var mı?

Soru ekinden sonra gelen ekler, bu ekle bitişik olarak yazılır.

- * Bugün oraya gelebilir miyim?

Bu ek sorudan başka görevlerde kullanıldığında da ayrı yazılır

- * Güzel mi güzel bir yazı.

BİRLEŞİK SÖZCÜKLERİN YAZIMI

BİTİŞİK YAZILAN BİRLEŞİK SÖZCÜKLER

Birleşme sırasında ses olayına uğrayan birleşik sözcükler bitişik yazılır.

- * Hapis + etmek > Hapsetmek
- * Kayıt + olmak > Kaydolmak
- * Kayın + ana > Kaynana
- * Ne + için > Niçin
- * Pazar + ertesi > Pazartesi
- * His + etmek > Hissetmek
- * Af + etmek > Affetmek
- * Ret + etmek > Reddetmek
- * Emir + etmek > Emretmek
- * Darp + etmek >

Sözcüklerden ikisi de veya sadece ikincisi anlam kaybına uğrarsa bitişik yazılır.

- * Kuşburnu
- * Aslanağzı
- * Karafatma
- * Yalıçapkını
- * Kedigözü
- * Kargaburnu
- * Balıksırtı;
- * Kedidili
- * Alinazik

Somut olarak yer bildirmeyen alt, üst, üzeri gibi sözcüklerle kurulan birleşik sözcükler bitişik yazılır.

- * Ayakaltı,
- * Bilinçaltı,
- * Gözaltı,
- * Akşamüstü,
- * Gerçeküstü,
- * Olağanüstü,
- * Suçüstü,
- * Yüzüstü...

AYRI YAZILAN BİRLEŞİK SÖZCÜKLER

Birleşme sırasında ses olayına uğramayan birleşik sözcükler ayrı yazılır.

- * Arz etmek
- * Göç etmek,
- * Kabul etmek,
- * Terk etmek,
- * Yok olmak...

Sözcüklerden ikisi de veya sadece ikincisi anlam kaybına uğramamışsa ayrı yazılır.

- * Köpek balığı
- * Yılan balığı
- * Hamam böceği
- * Dağ keçisi
- * Çörek otu
- * Kuru fasulye
- * Çakmak taşı
- * El sabunu
- * Dil bilgisi

Somut olarak yer bildiren alt, üst, üzeri gibi sözcüklerle kurulan birleşik sözcükler ayrı yazılır.

- * Deri altı,
- * yer altı,
- * böbrek üstü bezi,
- * tepe üstü...

Hafta içi, hafta sonu, alt yazı, art niyet, arka plan, yurt içi, yurt dışı ayrı yazılır.